

CARTEA DE PE NOPTIERĂ

MINISTÉRIO DA CULTURA

Carte publicată cu sprijinul
Direcției Generale a Cărții și Bibliotecilor din Portugalia
(Direcção-Geral do Livro e das Bibliotecas/Portugal)

Rui Barreira Zink (născut la Lisabona, la 16 iunie 1961) este profesor de literatură la Universidade Nova da Lisboa (Universitatea Nouă din Lisabona). Dascăl cu vocație de scriitor și scriitor cu har de dascăl, R. Zink propune în relația cu studenții săi o pedagogie specială, edificată pe rolul major al feedbackului, din care au de câștigat tinerii și profesorul deopotrivă: studenții învață cum trebuie receptată opera unui scriitor îndrăgît, iar literatura semnată de profesor beneficiază de pe urma dialogului privilegiat cu tinerii (este cazul romanului *O Anibaleitor* [*Cititorul din peșteră*] bunăoară).

R. Zink (a cărui creație stă, cum afirmă el însuși, sub semnul „imitației, parodiei și sintezei“) este autor de romane, nuvele, eseuri, piese de teatru și cărți pentru copii. A realizat prima carte electronică (*e-book*) portugheză (*Os Surfistas*, 2001). Se ocupă de teatrul stradal și de *happening*-uri.

Are centura neagră la karate.

R. Zink a fost distins cu Premiul PEN-Clubului Portughez pentru romanul *Dávida Divina* (2005). Și-a reprezentat țara la importante evenimente internaționale: Bienala de la São Paulo, Târgul de carte de la Tokyo, Edinburgh Book Festival. Referindu-se la arta scriitoricească a lui R. Zink, o importantă revistă literară portugheză a afirmat că, „Dacă mai mulți dintre noi ar scrie așa, ar exista și mai mulți care să ne citească“.

Scrieri principale: *Hotel Lusitano* (1987), *A Realidade Agora a Cores* (1988), *Homens-Aranhas* (1994), *Apocalipse Nau* (1996), *O Suplente* (1999), *Os Surfistas* (2001), *Dávida Divina* (2005), *O Anibaleitor* (2006) [*Cititorul din peșteră*, Humanitas, „Cartea de pe noptieră“, 2008; Humanitas Multimedia, Colecția „Audiofiction“, 2009], *A Espera* (2007) [*Așteptarea*, Humanitas, „Cartea de pe noptieră“, 2010]. Este un remarcabil traducător (dintre autorii traduși de el îl amintim pe Saul Bellow).

Micaela Ghițescu a tradus numeroase cărți din literaturile portugheză (Fernando Pessoa, António Lobo Antunes, Camilo Castelo Branco, Fernão Mendes Pinto, Alexandre Herculano, João Baptista de Almeida Garrett, Urbano Tavares Rodrigues, José Augusto Seabra etc.), braziliană (Erico Verissimo, Paulo Coelho, Luciano Maia etc.), franceză (Albert Camus, Julien Gracq), engleză, canadiană, guatemaleză.

Rui Zink

Destinația turistică

Traducere din portugheză de
MICAELA GHÎȚESCU

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție inițiată de Ioana Pârvulescu

Redactor coordonator al colecției: Mona Antohi

Redactor: S. Skultéty

Coperta: Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Cristina Jelescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Rui Zink

O destino turística

© Rui Zink, 2008

Romanian edition published by arrangement with

Literarische Agentur Mertin Inh. Nicole Witt e.k.,

Frankfurt, Germany

All rights reserved.

© HUMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ZINK, RUI

Destinația turistică / Rui Zink; trad.: Micaela Ghițescu –

București: Humanitas, 2011

ISBN 978-973-50-3149-7

I. Ghițescu, Micaela (trad.)

821.134.3-31=135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – C.P. 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

N-a avut probleme la aeroport

A ajuns dimineața, a fost un zbor de noapte, n-a avut probleme la aeroport. Mai bine zis, se aștepta la mai multe probleme, n-a avut problemele la care se aștepta – prin urmare n-a avut probleme.

Viza era în regulă, pașaportul valabil până la aniversarea lui Matusalem. În avion, puțină lume. În ziua de astăzi, doar nesăbuiții, sinucigașii, soldații mercenari, traficantii de arme sau jurnaliștii cu mai multă sete de glorie decât materie cenușie aterizau acolo. Cu toate acestea, trecerea frontierei a durat mult. Un pasager ce părea experimentat, poate om de afaceri, a mârâit: birocrați de rahat.

Avea și el dreptate. Se știa foarte bine că țara era la pământ, că, de fapt, nici țară nu mai era, ci doar zonă, o zonă de moarte, un teren de vânătoare sălbatică și brutală, ce pretenție putea să aibă cineva ca ei să se transforme în cavaleri ai ordinii? Aceasta era senzația pe care ți-o dădea ghișeul serviciilor de frontieră: un portal măreț, plin de arabescuri, ornamente & retușuri, care nu ducea niciunde, părând să ignore că palatul căruia îi servise drept intrare fusese șters de pe fața pământului. Stând și cugetând, frontiera aceea era un semn prevestitor. Adio, lume de afară. Bună, infern dinăuntru.

Când i s-a găsit o semiautomată în valiză, omul de afaceri s-a înfuriat:

— Cum, nu pot să intru în țară înarmat? Nu pot să intru înarmat? Glumiți, nu-i așa?

Santinele obosite, cu experiență, cinice.

— Măsuri de siguranță, sir.

— Măsuri de siguranță? Asta e ca și cum ați interzice să se intre cu tocure înalte într-o discotecă!

— Astea sunt regulile, sir.

— Ascultați, am permis de portarmă. Am chiar și permis ca să ucid! Glumiți cu mine, altfel nu se explică.

— Îndeplinim doar ordinele, sir.

— Birocrați de rahat!

— Limbajul acesta e inutil, sir.

— Inutil? Măi, maimuțoiule, îți dau eu acum un inu...

— Fiți amabil și urmați-ne, sir.

Oare ce-o să-i facă omului când nu va putea nimeni să-l vadă? Să-i dea o bătaie bună, să-i arate că nu are voie să insulte autoritățile fără a fi pedepsit? Ori doar să-i facă viața amară, să-i aplice *tratamentul plictiseli*, să-l pună să aștepte ore în șir într-o sală închisă, fără nici măcar o toaletă, și să-l returneze cu primul avion de întoarcere la civilizație? Cel mai probabil, se vor mulțumi să-i confişte arma și să-l lase în pace. Țara avea nevoie de devize, și nici măcar o bandă de psihopați în uniformă nu ar omorî găina cu ouă de aur.

*

La ieșire, lumină albicioasă, praf, un maidan cu urme uscate a ceea ce vor fi fost niște băltoace. Sau poate cratere, create de pașii vreunei reptile gigantice. Ceea ce, deși improbabil, nu era imposibil: broșura făcea referire la o poveste pitorească, folclor local: aparent, ar fi existat relatări (greu de spus dacă

demne de crezare) despre existența, în ultimii câțiva ani, a acestui gen de monstru. Atacuri inexplicabile, persoane care dispăreau, urme de pași misterioase. Adevărată sau falsă (mai degrabă *falsă* sau falsă), era o poveste bună. Existau două teorii: cea a reînvierii dispăruților dinozauri prin mutație, rod a ani și ani de cocteil continuu de radiații și chimicale; și alta, mai poetică, anume că monstrul fusese *dintotdeauna* acolo, pur și simplu hibernase un timpușor mai lung decât un anotimp al anului – de circa 65 de milioane de ori mai lung, ce mare lucru.

Ei bine, gândind logic, faptul că nu se confirmase existența unor asemenea ființe nu era o dovadă a inexistenței lor. Același raționament care, pe alte tărâmurii, se aplicase armelor de distrugere în masă era aplicabil și aici – sau să fi fost zona asta mai puțin importantă decât celelalte? Ar fi o teribilă nedreptate să se facă asemenea distincții ierarhice între paradisurile haosului.

Dar, după cum bine se știe, viața e nedreaptă.

*

Nu i-a fost greu să găsească un taxi. N-a trebuit să se tocmească. A plecat de la principiul că doar un taximetrist foarte prost ar încerca să ceară un preț nerușinat de mare, dată fiind concurența. Nu că ar fi fost un lucru important – bani avea. Chiar și când vrei să mori, nu te duci nicăieri fără bani. Banii, de altfel, se cer cheltuiți, fie și din cauza continuei creșteri a costului vieții, în caz că nu sunt investiți în acțiuni sigure: combustibili, alimente, nanotehnologie.

Inflația, un flagel planetar. Până și în țările normale, viața costă cât ochii din cap, ar fi deci interesant să se știe cât ar costa moartea aici în zonă. Moraliștii nu pridideau să repete că zona este un

microcosmos unde toate valorile sunt inversate, chiar dacă o făceau pe un ton resemnat, mai mult resemnați decât moralști. Dacă viața valorează doar puțin sau nimic, poate că moartea valorează mai mult decât normal. Iar el era dispus să plătească oricât ar fi fost necesar.

Două șiruri de tancuri, câte unul de fiecare parte a șoselei, tunuri de 120 de milimetri ridicate în diagonală (ca niște iatagane încrucișându-și lamele de oțel) garantau că singurul drum dintre aeroport și oraș nu va fi ocupat de insurgenți.

— Vedeți cum prețuiește guvernul nostru siguranța, domnule?

Nu avea cum să ghicească dacă vocea șoferului ascundea cumva bătaie de joc.

— Văd, a spus pasagerul.

— Nu că bandiții ar avea forță pentru asta, a continuat taximetristul. Ori chiar vreun interes.

Și a explicat ceea ce pasagerul poate știa deja: că multe dintre bandele acestea trăiesc tocmai din răpirea străinilor. Însă dacă aeroportul și-ar înceta activitatea, și-ar pierde și ei principala sursă de venit.

Pasagerul habar n-avea dacă se afla într-un taxi oficial, autorizat, sau nu. Încă nu știa cum erau taxiurile acolo, culoarea, mirosul, semnele exterioare, dacă aveau aparat de taxare sau pur și simplu se calcula după kilometraj. Cel mai plauzibil era să fie vorba de un automobil pirat – o mașină dintre acelea particulare pe care un individ descurcăreț o transformă în taxi printr-un simplu act de botez. Pe de altă parte, experiența îl învățase un lucru: cu cât un guvern este mai nul, cu atât e mai tentat să controleze totul.

— Dacă doriți, pot să rămân la dispoziția dumneavoastră în zilele următoare. Ieftin, șefu', ieftin. Vă duc unde vreți. Să vedeți frumoasa noastră țară.

— Am să mă gândesc, a răspuns pasagerul.
Șoferul l-a măsurat pe pasager prin oglinda murdară.

— Sunteți american?

— Nu.

Șoferul a tăcut și a rămas în așteptare, ca și cum acea unică întrebare ar fi epuizat toate posibilitățile.

După câteva momente, pasagerul a oftat și a mințit:

— Elvețian.

Taximetristul a părut ușurat:

— A, Elveția. Frumoasă țară. Nu că aş cunoaște-o. Dar, după câte știu, frumoasă țară. Munți și tuneluri și zăpadă, nu-i așa? Și neutră, nu-i așa?

Pasagerul a consimțit:

— Da, neutră.

Șoferul a aprobat:

— E bine. Să fii neutru e bine. Și cum vă numiți, domnule?

Pasagerul s-a uitat într-o parte. Străbăteau un soi de deșert brun, castaniu, cu case intermitente, mai ales barăci, câteva trupuri umblând în pustiu cu niște legături pe cap, altele doar oprite locului, văzând cum trece viața pe lângă ele. Un păstor, înalt și uscățiv, aproape gol, cu toiagul în mână, păzea o turmă scheletică. Și carcase, multe, a ce vor fi fost cândva vehicule. Caroserii calcinate de tancuri, jeepuri, mașini de teren, furgonete, automobile normale, până și elicoptere. Un cimitir de oase metalice făcute cărbune – doar că, din mina aceea, nimic nu lăsa să se presupună că ar ieși diamante.

Ce era rău în faptul de a-și spune numele? Ce importanță are un nume sau altul într-o conversație între necunoscuți? Ar putea fără teamă să spună adevărul. Dar, la fel de bine, ar putea continua să mintă. Ca acel erou grec, Ulise. Trombonist ca nimeni altul,

bunul Ulise! Ciclopul l-a întrebat cum îl cheamă, iar el a spus: Numele meu e Nimeni. Iar când monstrul s-a plâns lui taică-său de ce-i făcuse grecul – că i-a străpuns singurul ochi –, mâniatul zeu a întrebat cine fusese îndrăznețul, iar nătângul balaur a răspuns: Nimeni, tăticule, Nimeni mi-a făcut asta. Nimeni. Ulise... Două nume bune. Și ce alt nume dacă nu cele două ale grecului ar putea el să poarte?

A, da, sigur. Evident.

– Greg, a mințit. Mă cheamă Greg.

– Guereg?

– Nu. Doar Greg.

– Guereg. Bun nume. Eu sunt Amadu, la dispoziția dumneavoastră.

– Cu plăcere, Amadu.

– Cu plăcere, domnule Guereg. Plăcerea-i a mea.

Amadu vorbea englezește, ceea ce nu era rău. Acolo, după cum i se spusese la agenție, toți vorbesc englezește. E ca un fel de a doua limbă. Uneori a treia sau a patra, dar vorbesc englezește.

Oamenii săraci, după cum se pare, au bosa limbilor. O trăsătură genetică, sau așa ceva. Nici Greg nu vorbea englezește ca prima limbă. Dar îl șoca, sincer vorbind chiar îl șoca atunci când nimeni nu vorbea englezește sau măcar hindi ori mandarina. Acolo, slavă Domnului, asta nu era o problemă. Unii, cel puțin, aveau să vorbească englezește. Dumnezeu, mulțumesc, aproape că s-a simțit obligat Greg să spună, *sukran, gracias, xie xie, vielen dank, dhanivaad, spasiva, djecui, samalat po, barak brigadu*, pentru că există în această nenorocită parte a lumii cineva care să vorbească englezește.

– Căutați aventura, domnule Guereg?

Amadu poate că nu era cine știe ce șofer, dar nu s-ar putea spune că nu era perseverent. Poate că

Sumar

1. N-a avut probleme la aeroport	5
2. O întâmplare fără importanță	95
3. Cineva a dat la o parte perdelele	103
4. Totul ar fi bine dacă...	133
5. Greg avea o convingere fermă	139
6. N-a fost ce spera	143
7. E o bancă de grădină	151
8. Era destul de furios	157
9. Cineva poate dori	177
10. Năvălesc în clădire	187
11. Notă a comisiei.	193
12. Un monstru își linge rănille	201
13. Asistenta se apropie	205
 Nota autorului.	 209